

Katastrofmedicinskt centrum
Regional kris och katastrofmedicinsk
beredskap

2023-12-27

Dnr: RÖ 2023/10640

Ert dnr: Fö2023/01478

Försvarsdepartementet

fo.remissvar@regeringskansliet.se

cc: fo.ssk@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)

Region Östergötland har fått möjlighet att lämna ett yttrande av betänkandet En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50).

Sammanfattning och generella synpunkter

Region Östergötland är generellt positiv till utredningens arbete och vikten av att utveckla ett nationellt samordnat helhetsgrepp kring försörjningsberedskap.

Region Östergötland anser dock att utredningen genomgående håller fokus på statliga myndigheter. Övergripande i utredningen saknas fokus på kommuner och regioner vilket Region Östergötland vill framhäva då regionerna i och med sitt omfattande samhällsviktiga uppdrag tränat sin förmåga till att hantera oförutsedda händelser och ytterst känt av de brister som dagens system innefattar. Region Östergötland anser vidare inte att länsstyrelserna kan representera det kommunala och regionala perspektivet, särskilt inte i dialog med näringslivet där kommuner och regioner har avtal och kunskap om leverantörerna.

En nationellt samordnande funktion

Region Östergötland tillstyrker förslaget att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ges uppdraget att ansvara för den nationella samordningen av försörjningsberedskap samt utredningens förslag om att inrätta ett försörjningsberedskapsråd. Region Östergötland föreslår emellertid att en representant från Sveriges kommuner och regioner (SKR) adjungeras till försörjningsberedskapsrådet.

Nationell försörjningsanalys

Region Östergötland ser positivt på utredningens förslag om hur en nationell försörjningsanalys bör struktureras, där en behovsanalys lägger grunden för en försörjningsanalys som leder fram till förslag på åtgärder.

Däremot riskerar rapporteringen av regioners försörjningsviktiga varor och tjänster till länsstyrelsen att frångå enkelhetsprincipen och kompetensprincipen. Enligt nämnda principer skulle inrapportering till Socialstyrelsen, när det gäller hälso- och sjukvård, och Trafikverket, när det gäller kollektivtrafik och transporter, vara mer i linje med principerna.

Region Östergötland anser i linje med utredningen att inrapportering på begäran av länsstyrelsen behöver förtydligas och delar bedömning att närmare föreskrifter om uppgiftsskyldigheten bör tas fram av MSB.

Beredskapslagring

Region Östergötland delar utredningens förslag om ett ökat statligt ansvarstagande för beredskapslagring. Ansvarsfördelningen behöver emellertid tydliggöras mellan stat och region/kommun.

Samverkan med näringslivet

En nära samverkan med näringslivet är helt avgörande för landets försörjningsberedskap. En robust och flexibel försörjningsberedskap är beroende av information om behov och tillgång. Utredningens föreslår att den nationellt samordnande funktionen ska vara en kontaktpunkt som företag kan vända sig till för att få information. Region Östergötland saknar däremot förslag på hur regionernas arbete med regional utveckling och den samverkan som finns mellan regioner och lokala näringsidkare bör vara del i samverkan med näringslivet.

Finansiering

Region Östergötland tillstyrker utredningens förslag om att staten bör ta ett huvudansvar för finansieringen av försörjningsberedskapen.

Av de fem finansieringsprinciper framkommer att det regioners försörjningsberedskap ska finansieras genom tre olika modeller: egenfinansiering, den kommunala finansieringsprincipen samt statlig finansiering av aktivitetsbaserade åtgärder. När det gäller bekostandet av en viss grundberedskap för att hantera mindre störningar i verksamheten som icke-statliga aktörer, kommuner och regioner ska egenfinansiera framgår det emellertid inte vad som åsyftas med grundberedskap och mindre störningar. Region Östergötland tillstyrker utredningens bedömning att försörjningsberedskapen i sin helhet bör finansieras genom den kommunala finansieringsprincipen, och avstyrker därmed förslaget med statlig finansiering av aktivitetsbaserade åtgärder. Region Östergötland anser även att kommuners och regioners arbete med civilt försvar utifrån uppgifterna i lagen om extraordinära händelser (LEH) idag är underfinansierade. Utredningens förslag innebär inte att denna underfinansiering åtgärdas.

Beslut i detta yttrande har fattats av säkerhets- och beredskapschef Rickard Lundin. Utvecklingsledare Lars Kåreklint har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också biträdande beredskapschef Henrik Carlsson deltagit. Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.